

**Mindre undersøgelse forud for kloakering af gården ved den gamle Chr. D.4's kro i Sorø
d.22.11.2007.**

Af

Maria Løvgreen Berg

SVM01161-1 Storgade 17. Oversigtsbillede af den undersøgte grøft i gården ved Chr. d.4's gamle kro (Foto: SVM)

Indhold

Resumé.....	2
Årsag og evt. sagshistorie	2
Deltager(e)	2
Lokalisering og topografi.....	3
Indmåling	3
Iagttagelsesforhold.....	4
Metode og beskrivelse	4
Fundtyper og datering	4
GIS og data.....	4
Vurdering og evt. fremtidige tiltag	5
Anlægsliste.....	6
Fundliste.....	6
Fotoliste.....	6
Tegningsliste	6
Bilag 1 Udgravningsfotos	
Bilag 2 Udprint i fast målestok 1:200	
Bilag 3 T01	

Resumé

Da der skulle bygges om og anlægges ny kloakering på Sydvestsjælland Museum i Sorø, var det nødvendigt at grave nye rør ned i husets gård. I den anledning blev der foretaget en registrering af en af de gravede grøfter, da der her kunne konstateres spor fra den oprindelige 1600-talsbebyggelse i form af gammel brolægning med et muligt ældre vækstlag nedenunder.

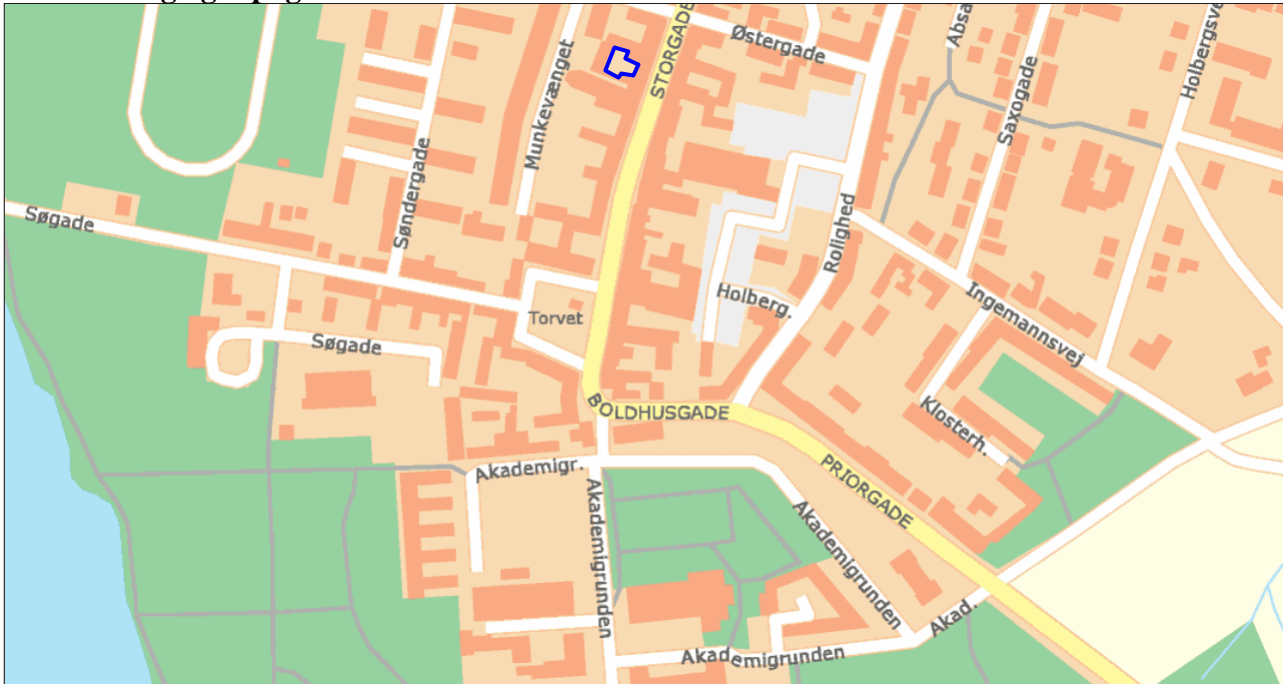
Årsag og evt. sagshistorie

I forbindelse med kloakeringsarbejde i Christian d.4's gamle kro (nu Sydvestsjælland Museum), blev der d.22.11.2007 gennemført en mindre undersøgelse af de gravede grøfter i forbindelse med kloakeringen.

Deltager(e)

Maria Løvgreen Berg (Udgravningsleder)

Lokalisering og topografi

Kort 1: Kortet viser et udsnit af Sorø by samt beliggenheden af sagsarealet SVM01161-1, markeret med blåt, i den nordlige del af kortudsnittet. Baggrundskort: DKT-skærmkort pr. 5.2.2008 KMS ©

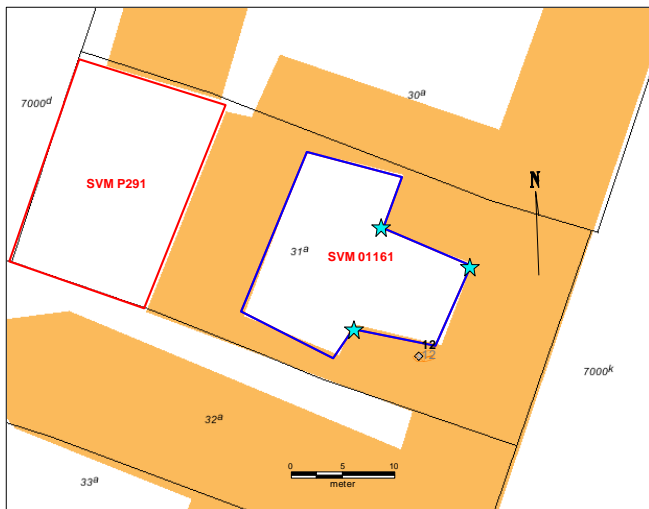
Sagsarealet er afgrænset til gården til Chr. D.4s gamle kro fra år 1624, der ligger i centrum af Sorø By. Ca. 1 km syd for ligger Sorø Akademi, der også er oprettet af Chr. D.4 (jf. kort 1). Huset er bygget på et forholdsvis jævnt terræn med et let fald mod syd.

Jordbundsforholdene består, efter mange års bebyggelse, mest af opfyldslag i form af sand.

Undergrunden bestod af brungul moræneler der begynder ca. 60 cm. fra overfladen.

Indmåling

Indmålingen af grøften blev foretaget med målebånd fra tre af husets hjørner, der fungerede som målfaste objekter. Målene blev anført på profiltegningen i 1:20 jf. Kort 2 til senere brug i MapInfo 8.5 (se Gis og data afs.).

Kort 2: De 3 indmålte hushjørner markeret med blå stjerne. Baggrundskort: Topgrafisk Matrikelkort pr. 14.2.2008 KMS ©

Iagttagelsesforhold

Iagttagelsesforholdene var gode, da det var overskyet i de timer undersøgelsen fandt sted. Dog har lyset ikke været helt optimalt årstiden taget i betragtning.

Metode og beskrivelse

Den undersøgte grøft blev gravet af i forbindelse med kloakeringsarbejdet under observering af en arkæolog. Derefter blev grøften tegnet i 1:20 og de fremkomne lag blev beskrevet. Grøften blev også i den forbindelse fotodokumenteret. Til sidst blev grøftens NNØ (P1) og SSV (P2) hjørner indmålt med håndholdt GPS til videre behandling i GIS-programmet MapInfo.

I den undersøgte grøft blev der, udover undergrundslaget (Lag 4), registreret 3 forskellige lag: Det øverste lag (Lag 1) var et *opfyldslag* med fyld af muldet sand, rester af nyere mursten af tegl, moderne søm og diverse andet opfyld. Laget er formentlig anlagt som underlag til den eksisterende brolægning.

Det mellemste lag (Lag 2) bestod af et *stabiliserende lag* sand, hvori der lå enkelte brøkker hovedsageligt i den sydøstlige ende af grøften.

Det nederste lag (Lag 3) var et mørkt sandet lag med enkelte småsten, der kan have været et *pløjelag/vækstlag* fra tiden før bygningens opførelse (jf. foto 1 og 2).

Foto 1: Den sydvestlige del af grøften med den formodede rest af brolægning.

Foto 2: Den nordvestlige del af grøften hvor det stabiliserende lag af sand ses tydeligt.

Fundtyper og datering

	Oldtid	Paleolitikum	Mesolitikum	Neolitikum	TN-MNA	MNB-SN	Bronzealder	ÆBa.	YBa	Æ.Jernalder	FIA	RJA	Y. Jernalder	GJA	VT	Middelalder	Æ. Midd.	Y. Midd	1600->	
Brolægning																				1

Fig. 1: Oversigt over de ved undersøgelsen fremkomne anlæg og deres datering.

Der fremkom ingen fund ved undersøgelsen.

GIS og data

Da tre af husets hjørner fungerede som fast målobjekt var det nødvendigt først at åbne et matrikelkort, hvor bygningen var indtegnet. Derefter kunne der med cirkelskæringsfunktionen oprettes punkter for hver ende af grøften.

Grøften blev indtegnet med polygon. Detaljer for grøftens profil kan findes på den indscannede felttegning i sagens mappe.

Rentegningen blev printet ud som PDF i fast målestok 1:200 (se bilag 2) og gemt i sagens mappe under "Viden". Derudover blev der oprettet et layoutvindue, hvor rentegningen samt målestok,

nordpil og tegnforklaring indgår. Layoutet blev printet ud som PDF og gemt i sagens mappe under "Viden".

Vurdering og evt. fremtidige tiltag

Da bygningen er fredet, bør der foretages lignende undersøgelser ved andre jordarbejder på matriklen, da der kan fremkomme bygningsmæssige strukturer, som ikke er kendt på nuværende tidspunkt.

Sorø d. 5.2.2008

Maria Løvgreen Berg, Sydvestsjællands Museum.

Anlægsliste

Der er ingen selvstændige anlæg fra lokaliteten (jf. afsnit om fundtype og datering).

Fundliste

Der er ingen fund fra lokaliteten.

Fotoliste

Film nr	Opt	Type	Tekst	Fot	Dato
01161D	1	Digital	Detail af den tegnede grøfts profil. Midterste del. Set fra Ø.	MLB	22-11-2007
01161D	2	Digital	Profil af den tegnede grøft. Sydligste del. Set fra Ø.	MLB	22-11-2007
01161D	3	Digital	Profil af den tegnede grøft. Midterste del. Set fra Ø.	MLB	22-11-2007
01161D	4	Digital	Profil af den tegnede grøft. Nordligste del. Set fra Ø.	MLB	22-11-2007
01161D	5	Digital	Profil af den tegnede grøft. Sydligste del. Set fra Ø.	MLB	22-11-2007
01161D	6	Digital	Profil af den tegnede grøft. Midterste del. Set fra Ø.	MLB	22-11-2007
01161D	7	Digital	Profil af den tegnede grøft. Nordligste del. Set fra Ø.	MLB	22-11-2007
01161D	8	Digital	Oversigt over den tegnede grøfts profil. Set fra S.	MLB	22-11-2007

Tegningsliste

Tegnings nr.	Str. Forhold	Tegningstype	Dato	Initialer
01	1:20	Profiltegning samt beskrivelser	22.11.2008	MLB

01161D01.JPG

01161D02.JPG

01161D03.JPG

01161D04.JPG

01161D05.JPG

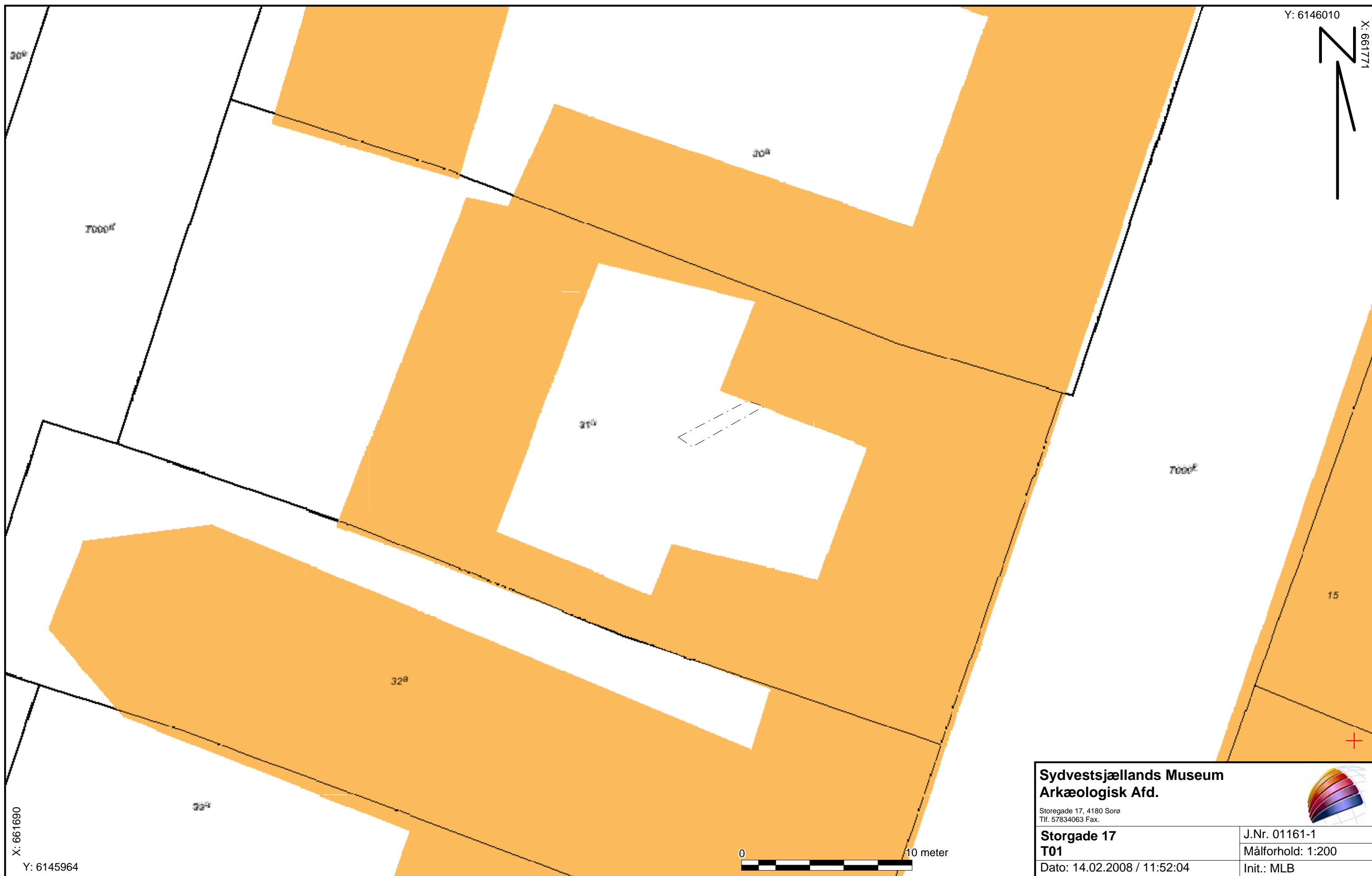
01161D06.JPG

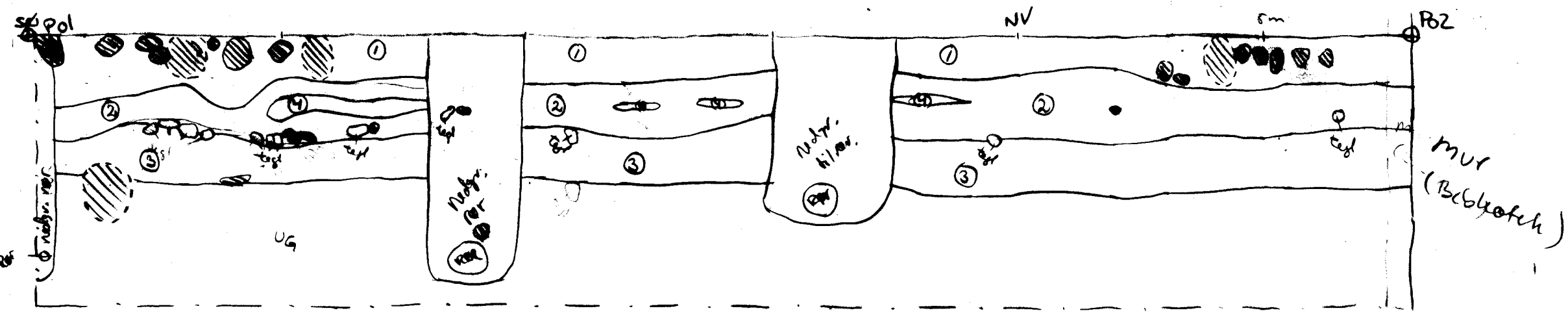
01161D07.JPG

01161D08.JPG

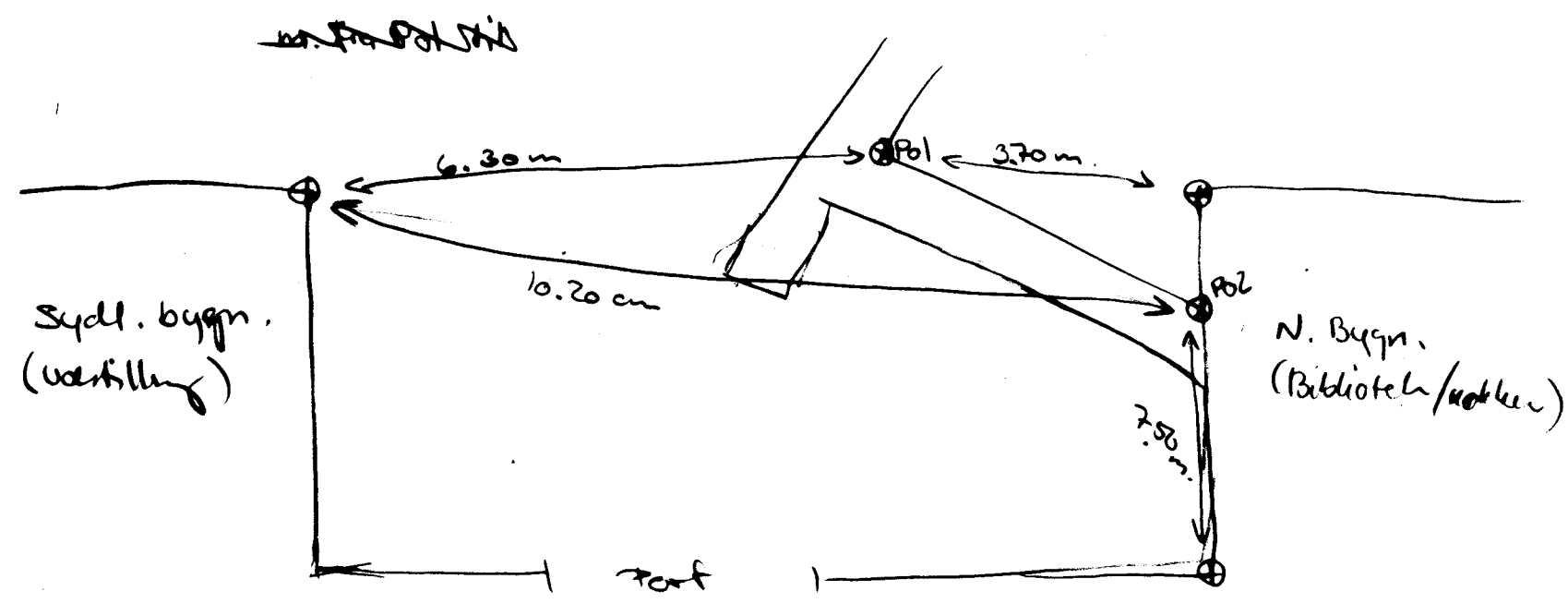

Sydvestsjællands Museum Arkæologisk Afd. <small>Storegade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.</small>		
Storgade 17 T01	J.Nr. 01161-1 Målforhold: 1:200	
Dato: 14.02.2008 / 11:52:04		Init.: MLB

- ① Gråbrun let leret mudd m. sten fra brobygning
- ② Gult sand. m. test. ^{procker} lyst som stabiliserende
- ③ Brungrå let leret mudd med enkelte sten. lidt af brokassen er malt lidt ned i dette lag.
- ④ Mørk brungrå let leret mudd m. enkelte kalksten & ral. opfyldt i stabil sandet

UG: Brunsvul muretsender.

(242/1) 112 - skilt m. nr. & navn
 (243/1) midt profil. set fra V
 III S(p) del af af profilen
 (244/1) set fra V
 110 midtdel af profil set fra V

(245/1) nordlige del af profil set fra V
 (246/1) syd del af profil set fra V

(247/1) midtdel af profil set fra V
 (248/1) nv del af profil set fra V

(249/1) oversigt over profil. set fra Syd.